

NASILJE POČINJENO OD DRŽAVNIH ORGANA

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER VIOLENCE
16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE
25 NOV - 10 DEC <http://16dayscwgl.rutgers.edu>

Seksualno i rodno zasnovano nasilje od strane državnih organa - Nasilje od strane uniformisanog osoblja, kao što su policija, vojska i zatvorski čuvari se dešava i u mjestima gdje nema prepoznatog sukoba. Militarizam teži da privileguje poseban oblik agresivnog maskuliniteta, i unutar ovog konteksta, seksualno nasilje predstavlja jedno od sredstava koje se koristi u svrhu ostvarivanja moći nad drugima. Žene i muškarci koji se ne uklapaju u određene tradicionalne rodne uloge mogu iskusiti specifične oblike seksualiziranog uznemiravanja i nasilja. Na primjer, tokom protesta u Egiptu, vojska je okružila jedan broj protestantkinja i podvrgla ih je ponižavajućim "testovima nevinosti", te im je prijetila sa optužbama za prostituciju. Dodatni primjeri seksualnog i rodno zasnovanog nasilja od strane državnih organa uključuju: visoki procenat seksualnog nasilja unutar vojske, prijete policajaca ženama koje prijavljuju slučajeve nasilja ili napade, nasilje počinjeno od mirovnih snaga, i nasilje nad ženama koje žive i rade u okruženju vojnih baza.

Iako mnogi smatraju da su muškarci koji čine rodno zasnovano nasilje jednostavno 'loši pojedinci' koji djeluju na sopstvenu ruku, gore navedeni primjeri ukazuju da načine na koje su ove vrste nasilja ugrađene u specifične socijalne, političke i sigurnosne sisteme i procese. Osim kulture nasilja u kojoj uniformisano osoblje može biti obučavano, kontinuirano nekažnjavanje i nedostatak odgovornosti su glavne prepreke stvarnoj sigurnosti civila, i unutar toga žena i djevojčica. Vojske imaju svoje vlastite odvojene kodekse pravde i sudove, što veoma često otežava civilima mogućnost da zahtjevaju i dosegnu pravdu. Nedostatak političke volje u pravcu istraživanja i adresiranja problema nasilja može takođe dovesti do nekažnjavanja počinilaca nasilja. Drugi pojedinci na pozicijama moći mogu takođe vjerovati da mogu činiti zločine zbog toga što su 'iznad zakona.' Ponekad je teško napraviti razliku između nasilja počinjenog od strane državnih organa i nasilja podsticanog od strane države, kako ga vide nedržavni akteri. Vlade takođe mogu koristiti privatne sigurnosne kompanije, ovlaštene privatne policijske formacije i plaćene paravojne snage za provođenje akcija koje vode nasilju i izbjegavanje odgovornosti za napade na civile.

Policija i vojska imaju istaknutu, iako komplikovanu, ulogu u tome kako mnogi od nas kreiraju svoje viđenje bezbjednosti. Često im se obraćamo za pomoć u slučaju zločina i katastrofa, stabilizovanja konfliktnih situacija ili ostvarivanju pristupa sistemima pravosuđa. Ponekad ovi državni organi mogu djelovati protiv civila, bilo da vlade naručuju nasilje, ili zbog toga što imaju mogućnost da počine zločine bez opasnosti od kažnjavanja. Korištenjem vojske i policije država ima mogućnost da čini nasilje i zlostavljanje na mnogo široj osnovi nego što to čine pojedinci. Radi toga, važno je naglasiti da država mora biti odgovorna prema svojim građanima, da državni organi moraju biti pozivani na odgovornost, te da 'bezbjednosni sektor' treba da bude rukovođen principima zaštite ljudskih prava.

Selmino iskustvo, Sirija

Selma, iz Karm al-Zeitoun-a, Homs je tokom ličnog intervjua rekla Human Rights Watch-u da je čula silovanje svojih komšinica dok se krila u svom stanu u martu 2012. godine: "Vidjela sam pripadnike snaga bezbjednosti i *shabiha* (civilni koji napadaju protestante protiv režima op.prev.) i otišla sam u kuću [i sakrila se] ... Moja komšinica ima djevojčice. Čula sam je kako im govori, "Ne puštajte zvukove." Naše stanove dijeli zid ... Oni [*shabiha*] su došli u našu zgradu... Vrata na mom domu su još uvijek bila otvorena [kako sam ih ostavila kad sam se pakovala]. Iz mog skrovišta mogla sam čuti da je neko ušao unutra i rekao "Ovaj je prazan, ovdje nema nikoga"... Pokucali su na vrata moje komšinice ... Jedan od njih je rekao, "Otvaraj, ili ćemo pucati." Ona nije otvorila vrata, i oni su pucali u njih... Kada su ušli unutra jedan je rekao, "Zašto ne otvaraš vrata?" Ona je govorila, "O Bože, Bože spasi me, ne prilazi mi blizu." Rekla je, "Ljubiću ti stope ali ne prilazi nam blizu"... Djevojčice su negodovala. Čula sam ih kako govore da im ne diraju majku i ona je samo ponavljala, "Ne dirajte mi kćerke." Mogla sam čuti jednu od djevojčica kako se bori sa jednim od njih. On je govorio, "O, i ti ćeš me ogrebat?" Gurnula ga je i on joj je pucao u glavu. Ona je bila najstarija. Imala je 20 godina ... Zgrabili su najmlađu. Ona je imala 12. Mogla sam je čuti kako govori, "Ne skidajte mi odjeću." Majka je rekla, "Ova djevojčica ima 12 godina." Najmlađa, vidjela sam je [kasnije], njen džemper je bio pocijepan cijelom dužinom sa prednje strane. Silovali su je i silovali su i druge dvije djevojčice ... Druge djevojčice su bile stare 16 i 18 godina ... Čekala sam, sakrivala sam se nakon što su otišli. Nisam se pomjerala jedan sat ili nešto više sve dok *thuwar* (revolucionari) nisu došli... Djevojčice su zatvorile vrata svoje kuće i plakale su... Pokucala sam na vrata i rekla, "Ja sam vaša komšinica, pustite me unutra." Prizor koji sam zatekla unutra je bio nerealan. 12-godišnjakinja je ležala na zemlji, u krvi do koljena. Rekla sam im da ustanu, da se ovo dogodilo protiv njihove volje. Djevojčicu od 12 godina je silovalo više osoba."

Izvod iz:

Amnesty International. 2004. "Demokratska Republika Kongo: Masovno silovanje – vrijeme za pravna sredstva."

<http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR62/018/2004>

RUTGERS

School of Arts and Sciences

Centar za globalno liderstvo žena
Rutgers, The State University of New Jersey
<http://cwgl.rutgers.edu>

Predložene akcije:

- **Podigni svoj glas – Projekat sigurnosti CWGL-a:** Šta vas čini sigurnima u vašem životu? Šta za vas predstavlja sigurnost? Pošaljite svoja razmišljanja: <https://www.surveymonkey.com/s/cwglsecurityproject> i saznajte više: <http://www.cwgl.rutgers.edu/program-areas/gender-based-violence/security-project>. Možete takođe pogledati Resursni paket 2012. godine za "Projekat sigurnosti".

Podjelite ovu inicijativu:

- Podjelite informacije o ovom projektu sa mrežama i prijateljicama/prijateljima
  - Podjelite upitnik na stranicama društvenih mreža
  - Tvitajte korištenjem taga: #mysecurity
  - Dodajte link na vaš e-mail potpis
  - Pošaljite nam e-mail na 16days@cwgl.rutgers.edu ukoliko želite da predstavimo projekat na vašim aktivnostima
- **Istražujte:** Istražite pravila i zakone po kojima funkcioniše vojska u vašoj zemlji i oblik sistema pravde koji se koristi u situacijama kršenja ovih pravila i zakona. Šta se dešava ukoliko predstavnik vojnih struktura počinio zločin protiv civila (muškarca ili žene)? Koji je procenat pojavnosti nasilja u porodicama vojnih lica i kakav je odnos ove statistike i ukupne statistike nasilja u porodici na državnom nivou? Da li je uspostavljen sistem prijavljivanja seksualnog nasilja u okviru vojske? Podjelite rezultate svog istraživanja sa ženskim organizacijama, organizacijama koje se bave ljudskim pravima i mirovnim grupama koje se nalaze blizu vas.
  - **Povežite se:** Ukoliko su državni organi u vašoj zemlji poznati po nasilju protiv civila, povežite se sa organizacijama koje se zalažu za ženska prava, ljudska prava i mir u vašoj lokalnoj zajednici ili na državnom nivou kako biste razgovarali o mogućnostima ostvarivanja uticaja na povećanje transparentnosti i odgovornosti države. Zemlje koje su potpisale konvencije i sporazume o ljudskim pravima su pravno obavezane da štite ljudska prava svojih građanki i građana. Razmotrite povezivanje sa međunarodnim mrežama koje vas mogu podržati da imenujete i otkrijete počiniocima nasilja.
  - **Pronađite pozitivne uzore:** Pozovite bivše pripadnike vojnih struktura koji podržavaju vaš rad da služe kao pozitivni uzori za aktivne pripadnike vojske. Prije angažovanja vojnih ili mirovnih snaga, kreirajte empatiju za žene i djevojke tako što ćete podjeliti njihova iskustva u vezi sa nasiljem počinjenim od strane državnih organa.
  - **Dijalog:** Da li postoje žene unutar policijskih i vojnih struktura u vašoj zajednici? Ukoliko da, kakvu su imale/imaju obuku? Koje poslove obavljaju? Pozovite ih na razgovor o učešću žena i načinima kako uključiti žene reformu bezbjednosnog sektora i rodno senzibilisanu obuku.

Resursi

- Enloe, Cynthia. (2007) *Globalizacija & Militarizam: Feministkinje prave vezu*. <https://rowman.com/ISBN/9780742541115>.
- Hans, Asha i Betty A. Reardon. (2010) *Rodni imperativ: Sigurnost ljudi vs. Sigurnost države*. <http://www.taylorandfrancis.com/books/details/9780415585774/>.
- Razvojni program Ujedinjenih nacija. (1994) *Nove dimenzije sigurnosti ljudi*. Dostupno na internetu: <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr1994/>.
- Demokratska kontrola oružanih snaga: <http://www.dcaf.ch/>
- Prvo ljudska prava: <http://www.humanrightsfirst.org/>
- Human Rights Watch: <http://www.hrw.org/>
- Nobel Inicijativa žena: <http://nobelwomensinitiative.org/>
- Žene braniteljice ljudskih prava: <http://www.defendingwomen-defendingrights.org/>
- Međunarodna liga za mir i slobodu: <http://www.wilpfinternational.org/>

Translation provided by United Women Banja Luka

<http://www.unitedwomenbl.org>

